

Правни, етични, здравни норми и правила за работа с компютърните системи

1. Здравни норми и правила за работа с компютърните системи.

Здравните норми и правилата за работа с компютър предотвратява възникването на здравословни проблеми при работата с компютър.

а) изисквания към оборудването:

- Екран:

- Букви и знаци – добре и ясно оформени, с подходяща големина и разстояние между знаци, букви и редове, височина на знаците по голяма от 4,1 мм;
- Изображение на екрана – стабилно, без трептене или разлика в яркостите на отделните знаци;
- Яркостта, контрастът между знаците и фона – да се регулират от оператора и да се променят лесно според условията на средата;
- Екранът – да е подвижен и да може да се наклонява, повдига или върти според нуждите на оператора; да няма отражения или блясък.

- Клавиатура:

- Подвижна, позволява заемането на удобна работна поза и не предизвиква умора на ръцете и китките;
- Достатъчно пространство пред нея да има възможност за опора на ръцете и китките на оператора;
- С матова повърхност за избягване на отразения блясък;
- Клавишите да са подредени така, че да улесняват използването ѝ;
- Знаците върху клавишите да са контрастни и четливи.

- Работна маса и работна повърхност:

- Регулируеми на височина или с височина 680 – 840 мм и достатъчно широки, с ниска отразителна способност;
- Размери не по-малки от: дължина 1200 мм, широчина 800 мм при дебелина на плота поз 30 мм;
- Разстояние между очите на оператора и екрана не по-малко то 500 – 700 мм, а между очите и клавиатурата 450 – 500 мм.

- Работен стол:

- Стабилен и позволява на оператора свобода на движенията и удобна работна поза;
- Седалката се регулира на височина;
- Облегалката на стола се регулира на височина и наклон и осигурява опора на оператора;
- Възможност за поставяне на опора за краката при желание на оператора.

б) изисквания към работната среда:

- Пространствени изисквания:

- Работното място е проектирано и оразмерено по начин, позволяващ на оператора да сменя работната си поза и работните движения;
- Работното място е с площ не по-малко от 5 кв. м.;
- Минималната кубатура за една работно място с видеодисплей е 13 куб. м.;
- Не се разполагат повече от 20 работни места с видеодисплей в едно работно помещение.

- Осветление:

- Осигуряване на достатъчно добри светлинни условия и подходящ контраст между екрана и заобикалящото го пространство;
- Съгласуване на устройството на работното място с разположението и техническите характеристики на източниците на изкуствено осветление, за да няма блясък и отражение;
- В помещение с изкуствено осветление най-малката осветеност на работните места при видеодисплей с позитивен контраст е 300 Lx, а при видеодисплей с негативен контраст – 500 Lx.

- Предотвратяване на отражение и блясък:

- Източниците на светлина да не предизвикват директен блясък, както и отражения от екрана;
- Прозорците да имат завеси или щори, които при нужда намаляват дневната светлина, падаща на работното място.

- Шумови нива:

- Шумът да не надвишава 50 dB;
- При избора на печатащите и другите периферни устройства се оценява шумовата им характеристика.

- Микроклимат:

- Температура на въздуха – от 21 до 23 градуса;
- Относителна влажност на въздуха – от 30% до 60%;
- Скоростта на движение на въздуха – не повече от 0,15 m/s.

- Електрически и магнитни полета:

- Радиочестотните електромагнитни лъчения са в границите на хигиенните норми в съответствие с БДС;
- Работната мебел и оборудването на работното помещение да не са източник на електростатично поле;
- Работното облекло и обувки да са изработени от материали, които не натрупват електрични заряди.

2. Правни и етични норми при използване на компютърни програми.

При разработването на всеки софтуер се влага труд и време. Затова и разработчикът има право да каже как да се използва разработения от него продукт. Затова има различни видове софтуер, според начинът, по който ние придобиваме право да ги ползваме.

- Freeware – програми, които се разпространяват безплатно;
- Shareware – програми, които се разпространяват безплатно, но само за определен период от време. Така потребителят има възможността да се запознае със софтуера и ако той отговаря на неговите изисквания да го закупи, а ако не отговаря трябва да го премахне от компютъра си.
- Програми, за чието използване е необходимо да се заплати съответна сума под формата на лиценз.

Закупуването на лицензиран софтуер не дава неограничени права. Според закона за авторското право при закупуване на софтуер потребителят може да го зарежда, изпълнява, съхранява в паметта на компютъра си, да изготвя резервно копие, да преработва и внася други изменения в него /ако тези действия са необходими за целта, за която е придобито правото да се ползва софтуера, напр. за отстраняване на грешки/. Но е недопустимо потребителят да продава програмата, да внася изменения в нея без изричното съгласие на автора, както и каквито и да са други действия, които могат да накърнят авторските права върху програмата.